

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/29/2016
Identifikačné číslo spisu: 7113010504
Dátum vydania rozhodnutia: 01.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7113010504.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí 1. júna 2016 v Bratislave, v trestnej veci obvineného L. M., pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného L. M., podaného prostredníctvom obhajkyne JUDr. Jarmily Zvarovej, advokátky v Košiciach, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 23. októbra 2013, sp. zn. 4To/94/2013, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Košice I z 30. júla 2013, sp. zn. 1T/27/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného L. M. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 30. júla 2013, sp. zn. 1T/27/2013, bol obvinený L. M. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

v Michalovciach, na ulici Karola Kuzmányho, vedľa parkoviska Chemkostav Arény, na trávinatej ploche pri zastávke MHD dňa 20. októbra 2012 v čase okolo 14.00 hod., v úmysle usmrtiť, nožom s nezistenou dĺžkou čepele 3-krát väčšou aj menšou silou a prudkosťou bodol oproti nemu stojacu poškodenú L. K. do oblasti hrudníka, čím jej spôsobil bodnorenú ranu na ľavej prednej ploche hrudníka v oblasti 3. medzirebria v podhrudníkovej čiare, pokračujúcu ako bodnorený kanál do hĺbky 14,5 cm, zasahujúci osrdcovník, srdce a ľavé pľúca, pričom došlo k priebodu srdca, ďalej bodnorenú ranu na ľavej zadobočnej ploche hrudníka v oblasti 7. medzirebria, pokračujúcu ako bodnorený kanál do hĺbky 11 cm cez dolnú časť ľavej pohrudnicovej dutiny do brušnej dutiny cez bránicu a slezinu a povrchovú bodnorenú ranu na prednej ploche hrudníka v oblasti mečovitého výbežku pokračujúcu ako bodnorený kanál do hĺbky 1 cm, v dôsledku čoho došlo u poškodenej L. K. k zlyhaniu srdcovej činnosti takmer bezprostredne po poranení srdca a tým aj k smrti poškodenej krátko po čine.

Za to bol podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 17 (sedemnásť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní 36 (tridsaťšesť) mesiacov.

Podľa § 83 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona súd zhabal vec, kuchynský nôž s rukoväťou zn. Kocher Messer.

Podľa § 83 ods. 2 Trestného zákona sa vlastníkom zhabanej veci stal štát.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej strane L. F., nar. XX. M. XXXX, trvale bytom L., L. č. XX, spôsobenú škodu, pozostávajúcu z nákladov na pohreb vo výške 927,99 eur.

Proti tomuto rozsudku podal bezprostredne po jeho vyhlásení odvolanie obvinený L. M..

Krajský súd v Košiciach na podklade podaného odvolania rozsudkom z 23. októbra 2013, sp. zn. 4To/94/2013, podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému L. M., nar. X. P. XXXX v L., uložil podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 17 (sedemnášť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon väzby s maximálnym stupňom stráženia.

Proti týmto rozsudkom podal obvinený L. M. prostredníctvom obhajcu 08. januára 2016 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku; teda z dôvodu, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Svoje dovolanie obvinený niekoľkokrát písomne doplnil (vyjadrenie z 1. marca 2016, z 28. apríla 2016, 11. mája 2016). Obvinený v podanom dovolaní namietal, že v prípade trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený (vražda), nedošlo k naplneniu subjektívnej stránky trestného činu daného zavinením, pohnútkou, motívom. V trestnom konaní bolo potrebné postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a preukázať priamy úmysel vyplývajúci z konania obvineného a jeho motív usmrtiť poškodenú. Ak mal súd preukázané, že skutok spáchal obvinený, vzhľadom na nedostatočne preukázaný úmysel usmrtiť poškodenú, mal skutok kvalifikovať ako trestný čin zabitia podľa § 147 Trestného zákona. Vykonaným dokazovaním nebolo jednoznačne preukázané, že skutok spáchal obvinený, pričom existovali pochybnosti o vine obvineného, ktoré nebolo možné odstrániť, čím došlo k porušeniu zásady „in dubio pro reo“.

Obvinený v dovolaní ďalej poukázal na rozpory vo výpovediach svedkov S. F., J. I., T. G., L. B., G. P. a L. U., ktoré neboli v konaní odstránené. Podľa názoru obvineného výpovede mali potvrdiť len skutočnosť, že obvinený stál na mieste činu v blízkosti poškodenej, nebolo však bližšie popísané, následkom čoho poškodená spadla na zem. Obvinený namietal tiež výsledky DNA analýzy zaisteného biologického materiálu a krvi, nakoľko stopy ľudskej krvi od obvineného sa nemohli dostať na zaistené predmety pri spáchaní činu, pretože by svedčili o odpore zo strany poškodenej ako aj ďalšie skutkové okolnosti spáchania trestného činu. Vykonaným dokazovaním tak nebol preukázaný spôsob zabitia poškodenej, motív či priamy úmysel. Namietal tiež, že svedok T. G. mohol mať tiež motív usmrtiť poškodenú, nakoľko mal intímny vzťah s poškodenou, ktorý predchádzal spolužitiu poškodenej a svedka

G..

Obvinený ďalej namietal konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia, nakoľko nebol riadne oboznámený s ukončením vyšetrovania a nebol mu doručený znalecký posudok z odboru psychológia. Spochybnil tiež vierohodnosť svedka U., syna poškodenej, keďže po spáchaní skutku strávil niekoľko dní vo väzbe v jednej cele s obvineným.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti obvinený L. M. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudok Okresného súdu Košice I z 30. júla 2013, sp. zn. 1T/27/2013 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 23. októbra 2013, sp. zn. 4To/94/2013, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vo svojich vyjadreniach obvinený popieral skutočnosť, že v konaní odmietol vypovedať. Pred vyšetrovateľom vypovedal, poprel však spáchanie trestného činu. Vyšetrovateľ mal obvineného vypočúvať bez uvedenia skutku, ktorý sa stal. Nakoľko obvinený žiadnu vraždu nevidel, k spáchaniu vraždy sa nemohol vyjadriť, vypovedal tak o všetkom, čo vedel. Ďalej obširne uviedol popis skutkových okolností spáchania trestného činu. Opätovne namietal rozpory vo výpovediach svedkov, vykonané v konaní, okolnosti preberania písomností, doručovaných v konaní, ktorých prevzatie obvinený podpísal bez toho, aby mal vedomosť o obsahu doručovaných písomností. Obvinený ďalej spochybnil výpoveď svedka I. v súvislosti s obsahom kamerových záznamov, vykonaných v konaní. Spochybnil tiež skutočnosť, že by odniesol nájdený nôž na vzdialenosť 2 km z miesta činu. Konajúcim súdom vytkol, že sestra obvineného nebola predvolaná, aby vypovedala na pojednávaní, ako sa nôž dostal na políciu.

Záverom obvinený uviedol, že nesúhlasí s podaním dovolania obhajkyňou v súvislosti so znížením trestu alebo zmeny ustanovenia Trestného zákona, pretože on nikoho nezabil a nikomu neublížil. Žiadal preto aj o prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Obvinený ďalej spochybnil odborné závery znaleckého dokazovania a závery psychologických posudkov. Zdôraznil, že nie je pravdou, že na svoju obhajobu nič neuviedol, nakoľko na pojednávaniach písal svoju obhajobu ako aj doplnenie obhajoby, pričom opätovne poprel spáchanie skutku, ktorý mu bol kladený za vinu. Poukázal na nedostatočne poskytnutú obhajobu, nakoľko mu od začiatku vyšetrovania obhajca nič neporadil, neradil sa s obvineným o tom, aké úkony je v konaní potrebné vykonať, naopak, nútil ho priznať sa k tomu, čo nespravil.

K dovolaniu obvineného sa 19. januára 2016 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I (ďalej len „prokurátor“). Podľa názoru prokurátora je dovolanie obvineného nedôvodné, pretože nebolo preukázané naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku. Poukázal na skutočnosť, že obvinený obdobné argumenty použil v odvolaní proti rozsudku, pričom s týmito sa dovolací súd v plnej miere vysporiadal. Z výpovedí svedkov, uvedených obvineným v dovolaní mal prokurátor za preukázané, že z týchto pri zohľadnení odchýlok vo vnímaní detailov útoku, možno vyvodit' jednoznačný záver, že obvinený v kritický čas nožom s nezistenou dĺžkou čepele trikrát väčšou aj menšou silou a prudkosťou udrel oproti stojacu poškodenú do oblasti hrudníka, spôsobiac jej poranenia, v dôsledku ktorých takmer bezprostredne po skutku zomrela. Zo záverov znaleckých posudkov vyplýva, že pri útoku došlo k popísaným poraneniám osrdcovníka, srdca a ľavých pľúc, ktoré bezprostredne viedli k smrti poškodenej, pričom išlo o poranenia smrteľné pre všeobecnú povahu. V ďalšom sa prokurátor vyjadroval k umiestneniu a smerovaniu bodnorených rán poškodenej a k záverom znaleckého dokazovania. Záverom skonštatoval, že vzhľadom na charakter použitého útočného predmetu, počet a lokalizáciu bodnorených rán, silu a prudkosť útoku bola jednoznačne preukázaná subjektívna stránka konania obvineného vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a/ Trestného zákona, a teda že konanie odsúdeného naplnilo všetky pojmové znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona. Skutočnosť, že na mieste činu a v okolí nebol nájdený útočný predmet, podľa prokurátora, nič nemení na správnosti rozhodnutia vo veci.

Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietol.

Poškodená, L. F., vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že k dovolaniu sa nevie vyjadriť, nakoľko pri spáchaní vraždy nebola osobne prítomná a v konaní nevypovedala ako priamy svedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Trestného poriadku), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Trestného poriadku), za splnenia podmienok uvedených v § 373 Trestného poriadku; v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Súčasne ale zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku, lebo je zrejmé, že nie je naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o obsah podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje jeho podstatnú zhodnosť s tým, čo obvinený L. M. uvádzal v odvolaní, na základe ktorého krajský súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a zmenil vo výroku o treste.

Z obsahu písomného odôvodnenia dovolania i záverečného petitu je zrejmé, že obvinený chápe dovolanie ako ďalší riadny opravný prostriedok, pretože dovolaním namieta predovšetkým zistený skutkový stav a spôsob, akým súdy prvého a druhého stupňa v napadnutom konaní vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech. Je preto nevyhnutné v úvode uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Trestného poriadku. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len dovolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa. Správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže posudzovať, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Námietka nesprávnosti skutkových zistení, námietka proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne nesúhlas s tým, ako súd hodnotil vykonané dôkazy, nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Nie je možné, s poukazom na obvineným uplatnené dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené. Dovolací súd môže posudzovať len to, či súdy na zistený skutkový stav, ktorý je v dovolacom konaní daný a nemenný, aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku; podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

V súvislosti s dovolacou námietkou uvedenou v dovolaní podanom dňa 08. januára 2016 prostredníctvom obhajkyne obvineného, podľa ktorého vzhľadom na nepreukázanie úmyslu obvineného usmrtiť poškodenú je potrebné spáchaný skutok hodnotiť ako zabitie podľa § 147 Trestného zákona, dovolací súd poukazuje na to, že názor na hodnotenie dôkazov vo vzťahu k podobe skutku, zistenej súdom, prekračuje rámec dovolacieho prieskumu, keďže podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať a meniť. Taktiež danosť

subjektívnej stránky (napr. úmyslu) nemôže dovolací súd (ako skutkovú okolnosť) skúmať a meniť, ak úmysel vyplýva zo skutku tak, ako bol napadnutým rozhodnutím zistený. V takom prípade nemôže ísť o nesprávne právne posúdenie skutku, ktorým by bol splnený dôvod dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2012, sp. zn. 2 Tdo 1/2012).

V posudzovanej veci okresný a krajský súd zistili uvedený skutkový stav, ktorý obvinený subjektívne nepovažoval za preukázaný. Hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, však nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku; ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku.

Najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanej veci skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený L. M. právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

K námietkam obvineného, že v konaní nedošlo k výsluchu jeho sestry, ohľadne okolností, za ktorých bol nájdený nôž ako aj skutočnosť, že nebol oboznámený s výsledkami vyšetrovania a nebol mu doručený znalecký posudok. V tejto súvislosti dovolací súd len poznamenáva, že k výsluchu sestry poškodeného nedošlo z dôvodu, že svedkyňa S. F. sa ani napriek opakovanému predvolaniu neustanovila na pojednávanie, na ktoré bola riadne a včas predvolaná (č. l. 365). Podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní 29. júla 2013 preto bola podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku jej výpoveď prečítaná. Obvinený mal možnosť sa k predmetnému dôkazu vyjadriť.

S dovolacou námietkou neoboznánia sa s výsledkami vyšetrovania obvineným dovolací súd poukazuje na záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu, podľa ktorého sa 10. apríla 2013 uskutočnilo preštudovanie vyšetrovacieho spisu, a to za prítomnosti obvineného ako aj jeho obhajcu JUDr. Petra Póra (č. l. 264).

Neobstojí ani námietka obvineného o nedoručení znaleckých posudkov. Z trestného spisu vyplýva, že jednotlivé znalecké posudky boli obvinenému a jeho obhajcovi doručené (č. l. 147, 112, 128).

V súvislosti s návrhom prokurátora, ktorý vo vyjadrení k dovolaniu žiadal dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku zamietnuť, dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 336/2012, z 13. novembra 2014, v ktorom ústavný súd okrem iného skonštatoval, že „podľa názoru druhého senátu ústavného súdu nemožno stotožňovať dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku so zamietnutím dovolania podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku. K uvedenému záveru možno dospieť v prvom rade gramatickým výkladom predmetných ustanovení Trestného poriadku. Relevantná formulácia v § 382 písm. c/ Trestného poriadku je "nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371". Podľa komentára k Trestnému poriadku (ASPI - Kolektív: Minárik, Š.) súd postupuje podľa tohto ustanovenia, "ak podané dovolanie neobsahuje žiadny dôvod v zmysle § 371". Relevantná formulácia v § 392 ods. 1 Trestného poriadku je: "dôvody dovolania nie sú preukázané". Uvedené ustanovenie možno vykladať tak, že v dovolaní boli uvedené dôvody, ktoré obsahovo zodpovedajú dovolacím dôvodom podľa Trestného poriadku, avšak po preskúmaní veci bolo zistené, že tieto dovolacie dôvody sa nepreukázali, teda v zásade to, že tvrdenie o danosti niektorého dovolacieho dôvodu nezodpovedá skutočnosti. Tento výklad možno podporiť ďalšou argumentáciou. Dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku je zrejmý, čo je vyjadrené v uvedenom ustanovení tým, že dovolací súd k tomuto záveru môže dospieť (a v zásade k nemu dospeje) "bez preskúmania veci". Záver podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku nie je na prvý

pohľad zrejmy, k jeho zisteniu je potrebné preskúmať vec, t.j. preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374 Trestného poriadku, ktoré sú uvedené v dovolaní (§ 384 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku, preto dovolanie obvineného L. M. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.